

hjemme i dansk folkestyre og kunne virke på dets betingelser.

Vagn Dybdahl

Jørgen Jespersen: *Afdeling KK*. (Frihedsmuseets Venners Forlags Fond, 1994). 82 s.

Jørgen Jespersen beretter i sin bog om sin tid i sabotageorganisationen BOPA under den tyske besættelse af Danmark. Skønt opvokset i et borgerligt, nationalt og kongetro hjem var han blandt de første medlemmer i den kommunistiske sabotageorganisation. Jespersen var aktiv fra starten af 1943 og frem til befrielsen, det sidste halve år som leder af sin egen gruppe. Et særsyn at en modstandsmand med et så højt aktivitetsniveau igennem så lang tid kunne undgå arrestationer.

Bogen beskriver først og fremmest udførelsen af de enkelte aktioner, som Jespersen var med til. Heraf mange som hører til modstandskampens største samt mest kendte og vellykkede. Be-

skrivelserne er nøgterne og uden overdreven selviscenesættelse. Det er sine steder spændende læsning, men bliver i længden alligevel en smule ensformigt. Mere interessant havde det nok været at nedtone den militæriske beskrivelse af selve aktionernes gang for i stedet at beskæftige sig med den psykologiske side af selve det at være modstandsmand. Det store spørgsmål, der uvægerligt melder sig hos læseren, er, hvordan en 17-19 års knægt (Jespersen er født i 1926) kunne klare det ustandselige pres og det store ansvar det var at deltage i aktionerne og ikke mindst det at være leder af en gruppe? Hvordan kunne han udføre stikkerlikvideringer, hvordan reagerede han på kammeraters arrestation etc.? Og hvordan påvirkede det ham senere i livet? Sådanne spørgsmål behandles deværre ikke.

Bogen, der er udkommet i rækken af årsskrifter fra Frihedsmuseet, er bagest forsynet med årsberetninger fra Frihedsmuseet og organisationer med tilknytning hertil.

Niels Wium Olesen

REGIONAL- OG LOKALHISTORIE

Kristian Dalsgaard, Svend Gissel og Bodil Bay Nielsen (red.): *Landskab og bebyggelse i Ulfborg herred fra vikingetid til 1850. Indlæg på 1. projekt-seminar 8-10 maj 1992 på Folkeuniversitetscentret Skærum Mølle*. Ulfborg Projektets Skrifter nr. 1. (Geologisk Institut, Aarhus Universitet, 1993). 172 s., 75 kr.

Kristian Dalsgaard og Bodil Bay Nielsen (red.): *Landskab og bebyggelse i Ulfborg herred fra vikingetid til 1850. Bebyggelsens alder og agrarstruktur. Indlæg på 2. projektseminar 10.-12. oktober 1993 på Folke-*

universitetscentret Skærum Mølle. Ulfborg Projektets Skrifter nr. 2. (Geologisk Institut, Aarhus Universitet, 1994). 177 s., 75 kr.

De seneste år har store tværfaglige kulturlandskabsprojekter set dagens lys. Her tænkes først og fremmest på det svenske Ystads-projekt, hvis hovedpublikation kom i 1991 (*The cultural landscape during 6000 years in Southern Sweden*). Men også i Danmark har et projekt omkring Limfjorden været igangsat, organiseret fra arkæologerne i Århus, kaldet Limfjordsprojektet. Dette